SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:654

av Johan Andersson m.fl. (S)

En nationell hamnstrategi för Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta fram en nationell hamnstrategi för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sjöfarten är ett av de allra viktigaste transportslagen för att säkra effektiva och hållbara godstransporter, både inom Sverige och i handeln med omvärlden. Mycket talar dessutom för att sjöfarten kommer att stå för en betydande del av den framtida ökningen av godstransporterna, i takt med att handeln växer och behovet av klimatsmarta transporter ökar.

En överflyttning av gods från väg till sjöfart är också önskvärd ur miljö- och klimatsynpunkt, eftersom sjöfarten i många fall kan transportera stora mängder gods med lägre utsläpp per transporterat ton jämfört med andra transportslag. Samtidigt har det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde försämrats under senare år, vilket ytterligare har tydliggjort de svenska hamnarnas avgörande betydelse för landets försörjningstrygghet, beredskap och motståndskraft i händelse av kris eller konflikt.

I dag hanterar sjöfarten omkring 90 procent av Sveriges utrikeshandel och utgör därmed en grundläggande förutsättning för näringslivets konkurrenskraft och för tillgången till viktiga varor i hela landet. För att skapa ett väl fungerande, robust och långsiktigt hållbart transportsystem krävs en sammanhållen nationell politik där sjöfarten ges en tydligare roll i den övergripande infrastrukturplaneringen. Ett viktigt steg är att identifiera och peka ut ett antal hamnar av särskilt strategisk betydelse för Sveriges transporter och försörjningsberedskap.

För dessa strategiska hamnar bör planeringen av investeringar och infrastruktursatsningar inom sjöfarten samordnas med utvecklingen av väg- och järnvägsnätet. Hamnarna måste ses som centrala knutpunkter i transportsystemet, där olika transportslag möts och samverkar. Hamnstrategins främsta uppgift bör därför vara att identifiera

de hamnar som har störst betydelse för Sveriges långsiktiga transportförsörjning, näringslivets behov och totalförsvarets funktion.

De hamnar som bedöms ha särskild strategisk betydelse bör ges prioritet när det gäller statligt finansierade investeringar i farleder, anslutande vägar, järnvägar och annan nödvändig infrastruktur. I detta arbete är det viktigt att hela Sveriges behov beaktas, så att såväl storstadsregioner som industriområden och mer perifera delar av landet ges förutsättningar att utvecklas och bidra till nationens tillväxt och motståndskraft. Strategin bör även tydligt ange vilka krav och åtaganden som ska gälla för de prioriterade hamnarna, exempelvis avseende kapacitet, säkerhet, beredskap och miljöprestanda. För att säkerställa ett effektivt genomförande bör Sjöfartsverket ges ett tydligt ansvar för att samordna och följa upp arbetet med den nationella hamnstrategin.

Johan Andersson (S)

Teresa Carvalho (S) *Eva Lindh (S)*